

Portal Fran – podpora pri vseh predmetih

Večkrat je slišati, da se učenci in dijaki vse slabše izražajo. Da nimajo besednega zaklada, da svojih misli ne znajo več jasno izraziti, da so pri poimenovanju stvari in pojmov površni. Pogosto se zgodi, da besed ne uporabljajo smiselno, da pomena uporabljenih besed in besednih zvez sploh ne razumejo. Kako učence podpreti pri razvoju in dvigu jezikovne zmožnosti v najširšem smislu?

Tudi s pomočjo **jezikovnih priročnikov**. Ti niso le stvar jezikov, kajti prav **vsí predmeti pripomorejo k razvijanju bralne pismenosti**.

Jezikovni priročniki so vsebinski in abecedni. Med slednje spadajo slovarji. Ti so lahko splošni in posebni, enojezični in večjezični.

Fran je brezplačen jezikovni portal, od leta 2014 ga najdemo na povezavi <https://fran.si/> in se nenehno posodablja. Kot odziv na aktualne dogodke od letošnjega aprila najdemo stran, imenovano Fran, različica covid-19 (7.1).

Portal obsega 36 slovarjev, atlas in dve jezikovni svetovalnici – splošno in terminološko – kar omogoča zelo enostavno iskanje razlag slovenskih besed, njihovega pregibanja, pravopisnih lastnosti, frazeologije, etimologije, zgodovinske in narečne rabe. Z njegovo pomočjo lahko učenci in dijaki rešijo marsikatero jezikovno zadrego, ko besedila sprejemajo ali jih sami tvorijo.

Pouk na daljavo poteka drugače, kot kadar smo skupaj v učilnicah in smo tudi drug drugemu vir informacij. Še bolj kot drugače se je vredno vprašati, ali gradiva, ki jih dobivajo učenci in dijaki za delo doma za različne predmete, razu-

mejo. Razumejo vse besede? Morda bi koga zanimalo, od kod izvira beseda inverzija, kako pravilno naglasiti odvod, se pravilno zapiše preizkusiti ali preskusiti, kako pravilno pregibam (sklanjam, stopnjujem ...) besedo, v katerem slovarju se prvič pojavi geslo *daljica*, ali je raba velike začetnice ustrezna ...

Spodbujajmo učence in dijake, naj raziščejo, kaj ponuja <https://fran.si/>, za vse nas pa naj bo izziv, da kakšno idejo poiščemo tudi <https://www.zrss.si/strokovne-resitve/digitalna-bralnica/podrobno?publikacija=263>

Če je Fran namenjen vsem, pa se je vredno razveseliti dejstva, da za šolsko rabo nastaja še portal Franček. Ta bo namenjen osnovnošolcem in dijakom začetnih letnikov srednjih šol, v celoti pa bo objavljen najkasneje prihodnje leto.

Kozma Ahačič, predstojnik Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in koordinator projekta: „*Franček bo na vprašanje o vsaki slovenski besedi odgovoril tako, da bo povedal, kaj pomeni, kakšni so njeni sinonimi, kakšne so podpomenke, nadpomenke, kako se je to besedo uporabljalo v zgodovini, kakšen je izvor besede, kako se ji reče v različnih slovenskih narečjih. Hkrati pa bodo slovarji povezani še s stranjo Kje je kaj v slovnici, ki bo vsebovala kratek pregled slovenske slovnice, za učitelje bo vzpostavljena Jezikovna svetovalnica.*“

Jezikovni premisleki so izziv pri vseh predmetih, iskanje odgovorov na vprašanja s pomočjo obeh jezikovnih portalov je vredno umestiti v svoj pouk – na daljavo in tudi potem, ko bomo v učilnicah.